

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાજિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૫૦૮ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ શિવપૂજ્ઞવિધિ

વિષય ૫૨૩ : ૪૪૪

श्रीबिल्वनाथाय नमः

अथ वेदोक्तशिवपूजनविधिप्रारंभः ।

॥ धर्म एव हतो हन्ति धर्मो रक्षति रक्षितः ॥

द्विजवर्णानां हितार्थे

रचयिता प्रसिद्धकर्ता

पंडित पराशर शर्मा

कच्छ मठसिंहशिर्षावाला

किम्मत

सनातन धर्मोद्धारार्थे विनामूल्ये

पुस्तक
परमेश्वर
श्रीमद्वाल्मीकि
रामायण
संस्कृत
प्रकाशित
द्विधापीठ
श्रीमद्वाल्मीकि
रामायण
संस्कृत

५२०८

ભૂમિકા.

સાંપ્રત સમયમાં સિન્નભિન્ન લેખકો અને વિદ્વાનો પોતાના રચેલ ગ્રંથોમાં તે તે ગ્રંથોનાં આંતરિક રહસ્યને જાહેર પ્રજાને સમજાવવાને માટે પ્રથમ પ્રસ્તાવનાઓ લખીને તે ગ્રંથોનું મહત્વપણું પ્રગટ કરે છે. આ શૈલી ઘણું ભાગે નોંધેલો અને કાલ્પનિક વાર્તાઓના ગ્રંથો જેવાથી દૃષ્ટિગોચર થાય છે. પણ જ્યાં ધાર્મિક પુસ્તકો લખવામાં આવે છે ત્યાં નીતિકારનાં મહાન્ સૂત્ર યથા નામા તથા ગુણાઃ અન્વયે તે પુસ્તકનું રહસ્ય જાણવામાં આવી જાય છે, તે તે નિયમાનુસાર પ્રસ્તુત ગ્રંથની વિસ્તારથી ભૂમિકા લખી કંટાળો આપવા કરતાં તેનાં નામપરથી આ પુસ્તકની સાર્થકતા સ્પષ્ટ સમજાઈ આવે છે, છતાં પણ અત્રે બે શબ્દો લખવાની જરૂર પડે છે.

આધુનિક સમયમાં સનાતન ધર્માવલંબીઓ તરફ દૃષ્ટિ કરતાં તેઓ જ્યારે જ્યારે પરમાત્માનું એટલે મહાદેવ વિષ્ણુ વગેરેનું પૂજન કરે છે, ત્યારે ત્યારે તેઓની પૂજનવિધિમાં મહાન્ સિન્નતા જેવામાં આવે છે અને ઘોડશોપચાર પૂજનની કૃતિ જેવામાં આવતી જ નથી. આ ખરેખર શોચનીય વાર્તા છે. આ પ્રસંગે તેઓને સંક્ષિપ્તમાં જણાવતાં “અમો શ્રદ્ધાથી કરીએ છીએ તે યોગ્ય છે” આમ ઉડાવનારો જવાબ આપવામાં આવે છે. આ ઉત્તર ન્યાયથી કેટલે દુરજશે દૂર

મૂ-
॥ ૨ ॥

છે ! તે આ લઘુ પુસ્તક જોતાં જણાઈ આવશે. એટલું જ નહિ પણ જ્યાં ધર્મ-
ચાર્યોમાં ધાર્મિકવ્યવહાર સંબંધમાં આટલી ન્યૂનાધિકતા જણાય, ત્યાં અન્યની
વાત જ શી ? એટલું જ નહિ પણ સાથે શ્રદ્ધાળુ ભાવિક યજમાનોની તેમજ અન્ય
જનોની ભાવનાનો પણ લોપ થાય છે. આ એક દિલગીરી જણાવનારી ગંભીર
ખિના છે. આ સર્વ સંયોગોતરફ નજર કરી ધાર્મિક ગ્રંથોનું અવલોકન કરી “ આ
શિવપૂજન રહસ્ય નામનું વૈદિક વિધિથી મહાદેવનું પૂજન કરવાનું ” પુસ્તક પ્રગટ
કરવામાં આવેલ છે. જેને જોવાથી તેમજ તે મુજબ મહાદેવનું ષોડશોપચાર પૂજન
કરવાથી કર્તાનો શ્રમ સાર્થક થયેલો માનવામાં આવશે. શિવોમ્

શ્રી ૦
રચયિતા.

મિકા.

॥ ૨ ॥

સાદર સમર્પણ

સદ્ગુણાત્મક સૌજન્યસાગર વિવેકાગ્રિય ધર્મપરાયણ પરોપકારી.

શ્રીમાન્ શેઠ ટોપણભાઈ હરજીભાઈ ચતુર્ભુજ ધીરાઉવાણી

કચ્છ ગઢશીસાવાલા

માન્યવર !

આપે બાલ્યાવસ્થામાં કેળવાયલા અને અનુભવી પિતાના હાથ નીચે ગર્ભ શ્રીમં-
તપણામાં રહી વ્યાપારમાં યોગ્ય અનુભવ મેળવી આ મહાન્ દુનિયાપરનાં શ્રેષ્ઠ
નગર મુંબઈમાં રહી લક્ષ્મી અને કીર્તિ સંપાદન કરી. સાથે સનાતન ધર્મપરાયણ
રહી આધુનિક સમયમાં ધર્મને ધર્તીંગ માનતા શ્રીમંતોને મનન કરવા લાયક
દાખલો બેસાડયો છે. એટલુંજ નહિ પણ મારાપર પુત્રપ્રતિ પિતાનો જેમ
વાત્સલ્ય ભાવ હોય તેની સદૈવ અમીમય ભાવના રાખતા આવ્યા છો. વગેરે
વગેરે આપનાં અનુકરણીય ગુણોથી આકર્ષાઈ આ ધાર્મિક ગ્રંથ આપને સમર્પણ
કરવામાં મારી ફરજ સમજી કૃતાર્થ થાઉં છું. સુજ્ઞેષુ કિંચિદ્ ?

લી૦ આપનો શુભાશ્રિત

પંડિત-પરાશર શર્મા.

શ્રીબિલ્વનાથાય નમઃ

વેદેસ્ત્રી શિવપૂજનરહસ્ય

શિવપૂજનવિધિ

ભસ્મનો ત્રિપુંડ અને રૂદ્રાક્ષ ધારણ કરી આચમન લઈ પ્રાણાયામ કરી નીચેના મંત્રનો ઉચ્ચાર કરવો—

ૐ સ્વસ્તિનિન્દ્રોઽવૃદ્ધશ્રવાઃ સ્વસ્તિનઃ પૂષાવિશ્વવેદાઃ । સ્વસ્તિનસ્તાક્ષર્યો અરિ-
ષ્ટનેમિઃ સ્વસ્તિનો બૃહસ્પતિર્દધાતુ ”

ૐશાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ

ત્યારબાદ નીચે પ્રમાણે નમસ્કારાદિનું ઉચ્ચારણ હાથ જોડીને કરવું—

શ્રીમન્મહાગણાધિપતયે નમઃ । રૂદ્રદેવતાભ્યો નમઃ । કુલદેવતાભ્યો નમઃ । ગ્રામદે-
વતાભ્યો નમઃ । સ્થાનદેવતાભ્યો નમઃ । વાસ્તુદેવતાભ્યો નમઃ । વાણીહિરણ્યગર્ભાભ્યાં
નમઃ । શ્રીલક્ષ્મીનારદ્યાભ્યાં નમઃ । શ્રીઝમામહેશ્વરાભ્યાં નમઃ । શંચીપુરંદરાભ્યાં

वेदोक्त

॥ ४ ॥

नमः । मातापितृचरणकमलाभ्यां नमः । सर्वेभ्यो ब्राह्मणेभ्यो नमो नमः । निर्विघ्नमस्तु ।
सुमुखश्चैकदन्तश्च कपिलोगजकर्णकः लम्बोदरश्च विकटो विघ्ननाशो गणाधिपः धूम्रके-
तुर्गणाध्यक्षो भालचन्द्रो गजाननः द्वादशैतानि नामानि यः पठेच्छृणुयादपि ॥
विधारम्भे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे तथा संग्रामे सङ्कटे चैव विघ्नस्तस्य न जायते
शुक्लांबरधरं देवं शशिवर्णं चतुर्भुजम् प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये अभी-
प्सितार्थसिद्ध्यर्थं पूजितो यः सुरासुरैः सर्वविघ्नहरस्तस्मै गणाधिपतये नमः सर्वमङ्ग-
लमांगल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके शरण्ये त्र्यम्बके गौरि नारायणि नमोऽस्तुते ।
सर्वदा सर्वकार्येषु नास्ति तेषाममङ्गलम् येषां हृदिस्थो भगवान्मङ्गलायतनं हरिः तदे-
वलग्नं सुदिनं तदेव ताराबलं चन्द्रबलं तदेव विद्याबलं देवबलं तदेव लक्ष्मीपतेते-
ऽङ्घ्रियुगं स्मरामि लाभस्तेषां जयस्तेषां कुतस्तेषां पराजयः येषामिन्दीवरश्यामो
हृदयस्थो जनार्दनः यत्र योगीश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धरः तत्र श्रीविंजयो
भूतिर्ध्रुवानीतिर्मतिर्मम । सर्वेतिष्वारम्भकार्येषु त्रयस्त्रिभुवनेश्वराः देवा दिशन्तु नः
सिद्धिं ब्रह्मेशानजनार्दनाः विनायकं गुरुं भानुं ब्रह्मविष्णुमहेश्वरान् सरस्वतीं प्रण-
म्यादौ सर्वकार्यार्थसिद्ध्ये ॥

शिवपू०

॥ ४ ॥

संकल्पः—विष्णुर्विष्णुर्विष्णुः श्रीमद्भगवतो महापुरुषस्य विष्णोराज्ञया प्रवर्तमानस्य अद्यब्रह्मणः द्वितीये परार्द्धे श्रीश्वेतवाराहकल्पे वैवस्वतमन्वन्तरे अष्टाविंशतितमे कलियुगे कलिप्रथमचरणे भारतवर्षे जम्बूद्वीपे रामक्षेत्रे परशुरामाश्रमे दण्डकारण्यदेशे श्रीगोदावर्याः पश्चिमदिग्भागे श्रीमल्लवणाब्धेरुत्तरे तीरे श्रीशालिवाहनशाके बौद्धावतारे अस्मिन्वर्तमाने अमुकनामसंवत्सरे अमुकाऽयने अमुकर्ता अमुकपासे अमुकपक्षे अमुकवासरे अमुकतिथौ अमुकनक्षत्रे अमुकराशिस्थिते चन्द्रे अमुकराशिस्थिते श्रीसूर्ये अमुकराशिस्थिते देवगुरौ शेषेषु ग्रहेषु यथायथाराशिस्थानस्थितेषु सत्सु एवंगुणविशेषेणविशिष्टायां शुभपुण्यतिथौ ममाऽत्मनः श्रुतिस्मृतिपुराणोक्तफलप्राप्त्यर्थं मम ऐश्वर्याभिवृद्धयर्थम् । अप्राप्तलक्ष्मीप्राप्त्यर्थं प्राप्तलक्ष्म्याश्चिरकालसंरक्षणार्थम् सकलमनईप्सितकामनासंसिद्धयर्थम् लोके वा सभायां राजद्वारे वा सर्वत्र यशोविजयलाभादिप्राप्त्यर्थम् इह जन्मनि जन्मान्तरे वा सकलदुरितोपशमनार्थम् ॥ तथा मम सभार्यस्य सपुत्रस्य सवान्धवस्य अखिलकुटुम्बसहितस्य सपशोः समस्तभयव्याधिजरापीडामृत्युपरिहारद्वारा आयुरारोग्यैश्वर्याभिवृद्धयर्थम् तथा मम जन्मराशेरखिलकुटुम्बस्य वा जन्मराशेः सकाशात् केचिद्विरुद्धचतुर्थाष्टमद्वादशस्थानस्थि-

वेदोक्त

॥ ५ ॥

तक्रूपास्तैः सूचितं सूचयिष्यमाणं च यत्सर्वारिष्टं तद्विनाशद्वारा एकादशस्थान-
स्थितवच्चभुभफलप्राप्त्यर्थम् पुत्रपौत्रादिसन्ततेरविच्छिन्नवृद्ध्यर्थम् आदित्यादिनवग्र-
हानुकूलतासिद्धयर्थम् तथा इन्द्रादिदशदिक्पालप्रसन्नतासिद्धयर्थम् धर्मार्थकाममोक्ष-
फलावाप्त्यर्थम् ॐ भूर्भुवःस्वः श्रीभवानीशंकरप्रीत्यर्थं यथाज्ञानेन यथामिलितोपचा-
रद्रव्यैः शिवसूक्तेन ध्यानाऽवाहनादिषोडशोपचारैः पूजनमहं करिष्ये ॥

७५२ प्रमाणे संकल्प कर्थाणां नीचे प्रमाणे न्यास करवा-

ॐ अस्य श्रीशिवपंचाक्षरमंत्रस्य वामदेवऋषिः अनुष्टुप्छन्दः श्रीसदाशिवो देवता
न्यासे पूजने जपे च विनियोगः ॥

ॐ वामदेवऋषये नमः शिरसि । ॐ अनुष्टुप्छन्दसे नमो मुखे ॥ ॐ श्रीसदा-
शिवदेवतायै नमो हृदि । ॐ न तत्पुरुषाय नमः हृदये । ॐ मं अघोराय नमः पादयोः
ॐ शिं सद्योजाताय नमः गुह्ये ॥ ॐ वां वामदेवाय नमः मूर्ध्नि । ॐ यं ईशानाय
नमः मुखे ॥ ॐ ॐ हृदयाय नमः ॐ नं शिरसे स्वाहा । ॐ मं शिखायै वषट् ।
ॐ शिं कवचाय हुं । ॐ वां नेत्रत्रयाय वौषट् । ॐ यं अस्त्राय फट् ॥

पछी पवित्र जगती भरेला कणशभां सर्व तीर्थोनां जगती तथा देवताओंनी

शिवपू०

॥ ५ ॥

ભાવના કરી ને કળશનું ચંદનાદિથી પૂજન કરવું ને તે જળથી પૂજનનાં સર્વ
દ્રવ્ય અર્થાત્ સર્વ સામગ્રીને

ૐ આપોહિષ્ઠામયોઽવસ્તાનઽઽર્જેદધાતન । મહેરણાયચક્ષસે ॥

ૐ યોવઃશિવતમોરસસ્તસ્ય ભાજયતેહનઃ-ઉશતીરિવમાતરઃ-

ૐ તસ્માઽઅરંગમામવોયસ્ય ક્ષયાયજિહ્વથ આપોજનયથાચનઃ ॥

એ મંત્રથી પૂજન કરવા પહેલાં પ્રોક્ષણ કરવું. ત્યારબાદ નીચેના મંત્રથી શંકરનું
ધ્યાન કરવું-

ૐ ધ્યાયેન્નિત્યં મહેશં રજતગિરિનિભં ચારુચંદ્રાવતંસં ।

રત્નાકલ્પોઽજ્જ્વલાંગં પરશુમૃગવરાભીતિહસ્તં પ્રસન્નં ॥

પદ્માસીનં સમંતાત્સ્તુતમમરગૈર્વ્યાઘ્રકૃત્તિં વસાનં ।

વિશ્વાદ્યં વિશ્વવંદ્યં નિશ્ચિલભયહરં પંચવક્ત્રં ત્રિનેત્રં ॥

ઉપર પ્રમાણે ધ્યાન કરવા બાદ નીચે પ્રમાણે પૂજનનો આરંભ કરવો-

ૐ સદ્યોજાતં પ્રપદ્યામિ સદ્યોજાતાય વૈ નમો નમઃ ૐ નમઃ શિવાય શ્રીસાંબસદા-
શિવાય નમઃ આસનં સમર્પયામિ ॥ ૐ ભવેભવે નાતિભવે ભવસ્ય માં ૐ નમઃ શિવાય
શ્રીસાંબરત્નાદિવાય નમઃ પાદ્યં સમર્પયામિ ॥ ૐ ભવોદ્ભવાય નમઃ ૐ નમઃ શિવાય

૨૨૦૮

वेदोक्त

॥ ६ ॥

श्रीसांबसदाशिवाय नमः अर्घ्यं समर्पयामि ॥ ॐ वामदेवाय नमः ॐ नमः शिवाय
श्रीसांबसदाशिवाय नमः आचमनं समर्पयामि ॥ ॐ ज्येष्ठाय नमः ॐ नमः शिवाय
श्रीसांबसदाशिवाय नमः स्नानं समर्पयामि ॥

उपरं प्रभाणे स्नानं पर्यंतं पूजनं करवा आह नीचैनां मंत्रोत्थी यथाक्रमे पंचा-
भृत स्नानं करावतुं—

पयःस्नाने विनियोगः ।

ॐ पयः पृथिव्यां पयओषधीषु पयो दिव्यन्तरिक्षे पयोधाः पयस्वतीः प्रदिशः
संतु मह्यं ॥ पयःस्नानं समर्पयामि ॥

दधिस्नाने विनियोगः ।

ॐ दधिक्राव्णो अकारिषं जिष्णोरश्वस्य वाजिनः सुरभिनो मुखाकरत्प्रण-
आयूंषितारिषत् ॥ दधिस्नानं समर्पयामि ॥

घृतस्नाने विनियोगः ।

ॐ घृतं मिमिक्षे घृतमस्य योनिर्घृते श्रितो घृतं वस्य धाम अनुष्वधमावहमादय-
स्वस्वाहाकृतं वृषभवाक्षिहव्यं घृतस्नानं समर्पयामि ॥

शिवपू०

॥ ६ ॥

મધુસ્નાને વિનિયોગઃ ।

ૐમધુવાતાઋતાયતે મધુક્ષરંતિ સિંધવઃ માધ્વીર્નઃ સંત્વોષધીઃ ॥ મધુનક્તમુતો-
ષસો મધુમત્પાર્થિવં રજઃ મધુઘૌરસ્તુ નઃ પિતા ॥ મધુમાન્નો વનસ્પતિર્મધુમાં અસ્તુ
સૂર્યઃ માધ્વીર્ગાવો ભવંતુ નઃ મધુસ્નાનં સમર્પયામિ ॥

શર્કરાસ્નાને વિનિયોગઃ ।

ૐઅપાં રસમુદ્વયસં સૂર્યેસંતં સમાહિતં । અપાંરસસ્ય યો રસસ્તં વો ગૃહ્ણમ્યુ-
ત્તમમુપયામગૃહીતોર્સીંદ્રાયત્વાજુષ્ટગૃહ્ણામ્યેષ તે યોનિરિન્દ્રાયત્વા જુષ્ટતમમ્ ॥ શર્કરા-
સ્નાનં સમર્પયામિ ॥

ત્યાર પછી શુદ્ધોદકથી “આપોહિષ્ઠા” એ ત્રણ મંત્ર ભણી સ્નાન કરાવી શિવ
સૂક્ત એટલે નીચે લખ્યા પ્રમાણે સોળરૂચાભણી ચંદન કેશર કર્પુરચુક્ત સુગંધી
જળનો અભિષેક કરવો.

ૐભૂર્ભુવઃ સ્વઃ હરિઃ ૐનમસ્તે રુદ્રમન્વ્યવડતોતડિષવે નમઃ—બાહુભ્યામુત્તે
નમઃ—॥ ૧ ॥ યાતે રુદ્રશિવાતનૂરઘોરાપાપકાશિનીતયાનસ્તન્વાશન્તમયાગિરિશન્તા-
ભિચાકશીહિ ॥ ૨ ॥ યામિષ્ટઙ્ગિરિશન્તહસ્તેવિભર્ણ્યસ્તવેશિવાઙ્ગિરિત્રતાઙ્કુરુમાર્હિસીઃ

वेदोक्त

॥ ७ ॥

पुरुषञ्जगत् ॥ ३ ॥ विवेनव्वचसात्त्वागिरिशिख्वाव्वदामसियथानःसर्वमिज्जगदयक्ष्मं
सुमनाऽअसत् ॥ ४ ॥ अध्यवोचदधिवक्ताप्पथमोदैव्योभिषक् अहींश्चसर्वाऽअभय-
न्त्सर्वाश्चयातु धान्योधराचीःपरासुवः ॥ ५ ॥ असौयस्ताम्भ्रोऽअरुणऽउतबभ्रु-
ऽसुमङ्गलः—येचैनं रुद्राऽअभितोदिक्षुश्रिताः सहस्रशोवैषांहेडऽईमहे ॥ ६ ॥ असौयोम
वसर्पतिनीलग्रीवोव्विलोहितःउतैनङ्गोपाऽअदृश्रन्नुदहार्यःसदृष्टोमृडयातिनः ॥ ७ ॥
नमोस्तु नीलग्रीवायसहस्राक्षायमीदृषे अथोयेऽअस्य सत्त्वानोहन्तेऽभ्योकरन्नमः ॥ ८ ॥
अमुञ्चधन्वनस्त्वमुभयोरात्न्योऽज्ज्याम् याश्चतेहस्तऽइषवःपराताभगवोव्वप ॥ ९ ॥
व्विज्जन्धनुः—ऋपर्दिनोव्विशल्लयोवाणवां २ ॥ उतअनेशनस्ययाऽइषवऽआभुरस्य
निषङ्गधिः ॥ १० ॥ यातेहेतिर्मीदृष्टमहस्तेबभूवतेधनुः—तयास्मन्निवश्चतस्त्वम-
यक्ष्मयापरिभुज ॥ ११ ॥ परितेधन्वनोहेतिरस्मान्त्वृणक्तुव्विश्वतः अथोय-
ऽइषुधिस्तवारेऽअस्मन्निधेहितम् ॥ १२ ॥ अवतत्त्यधनुःसहस्राक्षशतेषुधेनिशीर्य-
शल्लयानाम्मुखाशिवोनः—सुमनाभव ॥ १३ ॥ नमस्तऽआयुधायानाततायधृष्णवे-
उभाऽभ्यामुततेनमोबाह्व्यान्तवधन्वने ॥ १४ ॥ मानोमहान्तमुतमानोऽअर्भक-
म्मानऽउक्षन्तमुतमानऽउक्षितम् मानोद्वधीःपितरम्मोतमातरम्मानः—प्रियास्तन्वोरुद्री-

शिवपू०

॥ ७ ॥

રિષઃ ॥ ૧૫ ॥ મહાસુદોષોદ્ધરમાનઽઆયુષિમાનોગોષુમાનોઽઅશ્વેષુરીરિષઃમાનો-
ઞ્વીરાન્નુદ્ધમામિનોઞ્વધીર્હવિષ્ણ્મન્તઃસદમિત્ત્વાહવામહે ॥ ૧૬ ॥

ત્યાર પછી “ૐ નમઃ શિવાય” આ પંચાક્ષર મંત્રથી આચમન અર્પણ કરવું અને
ત્યારબાદ નીચે પ્રમાણે અક્ષત તથા જળવડે તર્પણ કરવું-

ૐભવં દેવં તર્પયામિ । ૐશર્વં દેવં તર્પયામિ । ૐઈશાનં દેવં તર્પયામિ ।
ૐપશુપતિં દેવં તર્પયામિ । ૐઊગ્રં દેવં તર્પયામિ । ૐરુદ્રં દેવં તર્પયામિ । ૐभीमं
દેવં તર્પયામિ । ૐમહાંતં દેવં તર્પયામિ ॥

ૐભવસ્ય દેવસ્ય પત્નીં તર્પયામિ । ૐશર્વસ્ય દેવસ્ય પત્નીં તર્પયામિ ।
ૐઈશાનસ્ય દેવસ્ય પત્નીં તર્પયામિ । ૐપશુપતેર્દેવસ્ય પત્નીં તર્પયામિ । ૐઊગ્રસ્ય
દેવસ્ય પત્નીં તર્પયામિ । ૐરુદ્રસ્ય દેવસ્ય પત્નીં તર્પયામિ । ૐभीमस्य દેવસ્ય
પત્નીં તર્પયામિ । ૐમહતો દેવસ્ય પત્નીં તર્પયામિ ॥

ૐઙ્ગેષ્ઠાય નમઃ ૐનમઃ શિવાય શ્રીસાંબસદાશિવાય નમઃ વસ્ત્રં સમર્પયામિ ૐ
નમઃ શિવાય આચમનં સમર્પયામિ ૐરુદ્રાય નમઃ ૐનમઃ શિવાય શ્રીસાંબસદાશિવાય
નમઃ યજ્ઞાણીતં સમર્પયામિ ૐનમઃ શિવાય આચમનં સમર્પયામિ ૐકાલાય

વેદોક્ત

॥ ૮ ॥

નમઃ ઐનમઃ શિવાય શ્રીસાંબસદાશિવાય નમઃ ચંદનં સમર્પયામિ ઐકલવિકરણાય
નમઃ ઐનમઃ શિવાય શ્રીસાંબસદાશિવાય નમઃ અક્ષતાન્ સમર્પયામિ ઐબલ-
વિકરણાય નમઃ ઐનમઃ શિવાય શ્રીસાંબસદાશિવાય નમઃ પુષ્પાણિ સમર્પયામિ ॥

પુષ્પપર્યંત પૂજન થયા પછી સહુસ્ર અથવા એકસો આઠ ખિલ્વપત્ર “શિવનાં
સહુસ્ર અથવા એકસો આઠ પંચાક્ષર મંત્રથી” અથવા નિમ્ન લાખત શ્લોકથી અર્પણ
કરવા. ત્યારબાદ

ત્રિદલં ત્રિગુણાકારં ત્રિનેત્રં ચ ત્રયાયુધમ્ ત્રિજન્મપાપસંહારમેકબિલ્વંશિવાર્પણમ્ ॥
ઐબલાય નમઃ ઐનમઃ શિવાય શ્રીસાંબસદાશિવાય નમઃ ધૂપં સમર્પયામિ ઐ
બલપ્રમથનાય નમઃ ઐનમઃ શિવાય શ્રીસાંબસદાશિવાય નમઃ દીપં સમર્પયામિ ઐ
સર્વભૂતદમનાય નમઃ ઐનમઃ શિવાય શ્રીસાંબસદાશિવાય નમઃ નૈવેદ્યં સમર્પયામિ
ઐમનોન્મનાય નમઃ ઐનમઃ શિવાય શ્રીસાંબસદાશિવાય નમઃ તાંબૂલં સમર્પયામિ ॥

આવી રીતે સર્વ વિધિ સંપૂર્ણ થવા બાદ નીચેના મંત્રથી આરતી કરવી-

ઐઆમેદેવતા વાતો દેવતા સૂર્યો દેવતા ચંદ્રમા દેવતા વસવો દેવતા રુદ્રા
દેવતાઽઽદિત્યા દેવતા મરુતો દેવતા વિશ્વેદેવા દેવતા બૃહસ્પતિર્દેવતેદ્રો દેવતા
વરુણો દેવતા ॥

શિવપૂ૦

॥ ૮ ॥

ત્યારબાદ ઐ નમઃશિવાય એ મંત્રથી પ્રદક્ષિણા કરી હાથમાં પુષ્પો લઈ નીચેના મંત્રથી મંત્રપુષ્પ મહાદેવને સમર્પણ કરવાં.

હરિઃ ઐંયજ્ઞેન યજ્ઞમયજન્ત દેવાસ્તાનિ ધર્માણિ પ્રથમાન્યાસન્ । તેહનાકંમહિ-
માનઃ સચન્તયત્રપૂર્વેસાધ્યાઃ સન્તિતેજાઃ ॥ ઐંવિશ્વતશ્ચશ્ચુરુતવિશ્વતોમુશ્વો વિશ્વ-
તોબાહુરુતવિશ્વતસ્પાત્ । સમ્બાહુભ્યાંધમતિ સમ્પતત્રૈર્ધ્યાવાભૂમી જનયન્દેવેકઃ ॥
ઐંઈશાનઃ સર્વવિદ્યાનામીશ્વરઃ સર્વભૂતાનાં । બ્રહ્માધિપતિર્બ્રહ્મણોધિપતિર્બ્રહ્મા શિવોમે
અસ્તુ સદાશિવોમ્ ॥ ઐંનમઃ શિવાય શ્રીસાંબરજાંશ્ચાય નમઃ મંત્રપુષ્પં સમર્પયામિ ॥

ત્યારબાદ શિવપંચાક્ષર મંત્રનો જપ ૧૦૮ એકશે આઠ વખત કરી નીચે પ્રમાણે પ્રાર્થના કરવી-

આવાહનં ન જાનામિ ન જાનામિ તવાઽર્ચનમ્ ।

પૂજાં ચૈવ ન જાનામિ ક્ષમસ્વ પરમેશ્વર ॥

અન્યથા શરણં નાસ્તિ ત્વમેવ શરણં મમ ।

તસ્માત્કારુણ્યભાવેન રક્ષસ્વ પરમેશ્વર ॥

ગતં પાપં ગતં દુઃખં ગતં દારિદ્ર્યમેવ ચ ।

वेदोक्त

॥ ९ ॥

आगता सुखसंपत्तिः पुण्याच्च तव दर्शनात् ॥
मंत्रहीनं क्रियाहीनं भक्तिहीनं सुरेश्वर ।
यत्पूजितं मया देव परिपूर्णं तदस्तु मे ॥
यदक्षरपदभ्रष्टं मात्राहीनं तु यद्भवेत् ।
तत्सर्वं क्षम्यतां देव प्रसीद परमेश्वर ॥
अपराधसहस्राणि क्रियतेऽहर्निशं मया ।
दासोऽहमिति मां ज्ञात्वा क्षमस्व परमेश्वर ॥

अर्पणम् ।

अनेनावाहनासनपाद्यार्घ्याचमनीयस्नानवस्त्रोपवीतगन्धपुष्पधूपदीपनैवेद्यताम्बूल-
दक्षिणाप्रदक्षिणामंत्रपुष्परूपैः षोडशोपचारैः अन्योपचारैश्च यथाज्ञानेन
यथामिलितोपचारद्रव्यैः कृतेन पूजनाख्यकर्मणा श्रीसांबसदा-
शिवः प्रीयतां न मम ॥ ॐ तत्सद्ब्रह्मा र्पणमस्तु ॥
इति शिवपूजनविधिः ।

शिवपू०

॥ ९ ॥

Printed by Manilal Itcharam Desai in Gujarati Printing Press,
Sassoon Building Fort, Bombay, and Published by Pandit
Parashar Sharma Cutch Gadhsinhshi Chawala.

इति वेदोक्तशिवपूजा-विधिः समाप्तः ।

